

Tekoäly sosiaalihuollon arjen tukena - tekoälyn hyödyntämistä tutkimassa

Sosiaalihuollon työ on vaativaa, merkityksellistä ja usein kuormittavaa. Työ edellyttää jatkuvaa ammatillista harkintaa, vuorovaikutusta ja dokumentointia usein tilanteissa, joissa aikaa on liian vähän. [1] Samaan aikaan keskustelu tekoälystä on kiihtynyt: voisiko tekoäly helpottaa työtä, vai tuoko se mukanaan lisää huolia ja epävarmuutta?

Vaasan, Turun ja Hämeen ammattikorkeakoulujen yhteisessä AI Tuki! – Tekoäly sosiaalihuollon arjen tukena -tutkimushankkeessa tavoitteenamme on muun muassa tarkastella, miten tekoälyä tällä hetkellä hyödynnetään sekä millaisia eettisiä näkökulmia sosiaalihuollossa on ratkaistava tekoälyn käyttöönotossa ja käyttämisessä. Kohdeorganisaatioina ovat lastensuojelu, vammaispalvelut ja ikääntyneiden ympärivuorokautinen hoiva. Hanketta rahoittaa Työsuojelurahasto, ja se päättyy elokuussa 2026. Tässä hankkeessa tekoälyllä tarkoitetaan generatiivista tekoälyä, joka pystyy luomaan täysin uutta sisältöä (esimerkiksi tekstiä, kuvia, ääntä) perustuen sille annettuun dataan [2, 3].

Mistä lähdimme liikkeelle?

Hankkeen alkuvaiheessa halusimme ennen kaikkea kuulla sosiaalihuollon ammattilaisten ääntä. Tätä varten toteutimme sähköisen kyselyn syys-lokakuussa 2025, jossa kartoitimme mm. sosiaalihuollon toimijoiden kokemuksia tekoälyn käytöstä, asenteita, valmiuksia ja osaamista sekä tutkimme työn imua ja tuottavuutta. Lisäksi vastaajat raportoivat tekoälyn käytön eettisistä kysymyksistä ja osaamistarpeistaan.

Kysely lähetettiin lastensuojelun, vammaispalveluiden ja ikääntyneiden ympärivuorokautisen hoivan 1867 toimijalle. Tutkimukseen osallistuneista (n=374) vajaa kolmasosa kertoi käyttävänsä tekoälypohjaisia ohjelmia työssään. Tekoälyn koettiin helpottavan asiakastyöhön liittyvän tiedon löytämistä ja tukevan päätöksentekoa tarjoamalla relevanttia tietoa nopeasti. Tekoäly ei kuitenkaan näyttäytynyt vastaajille ratkaisuna asiakastyön ydinhaasteisiin, vaan pikemminkin arjen työtä tukevana välineenä esimerkiksi dokumentointiin, tiedonhakuun ja tiedon jäsentämiseen sekä työn suunnitteluun. Vastaavanlaisia tuloksia on saatu aikaisemmissa tutkimuksissa [4, 5].

Vastaukset osoittivat, että kiinnostusta tekoälyn käyttöä kohtaan oli, mutta samalla kaivattiin selkeää, sosiaalihuollon työntekijöille räätälöityä tietoa ja tilaa yhteiselle pohdinnalle sekä organisaatiokohtaisia pelisääntöjä tekoälyn hyödyntämiseen. Kiinnostuksesta huolimatta säännöllinen käyttö oli vielä vähäistä.

Koulutusta ja konkreettisia esimerkkejä

Kyselyn tulosten pohjalta järjestimme tammikuussa 2026 tekoälyä käsittelevän lyhyen koulutuksen tekoälyn käytöstä ja hyödyntämisestä sosiaalihuollon työssä. Tavoitteena oli kannustaa sosiaalihuollon toimijoita tarkastelemaan tekoälyn hyödyntämistä omassa työssään. Osallistujissa oli

runsaasti niitä, jotka eivät vielä olleet käyttäneet tekoälyä työssään. Koulutuksessa keskityttiin erityisesti ajankohtaisiin generatiivisiin tekoälyohjelmiin ja niiden toimintalogiikkaan sekä jaettiin ideoita arjen työn tehostamiseen ja ajansäästöön. Lisäksi jaettiin ohjeita ja vinkkejä tehokkaaseen promptaukseen eli tekoälyn ohjeistamiseen sekä tietoturvan huomioimiseen tekoälyä käytettäessä.

Keskeistä koulutuksessa oli tuoda tekoäly pois yleisluonteisesta keskustelusta ja tarkastella sitä arkisten käytännönläheisten työtilanteiden kautta. Osallistujat havaitsivat, että tekoäly ei tarkoita päätösvallan siirtämistä koneelle, vaan se toimii työn ja ajattelun tukena.

Työpaja tekoälyn hyödyntämisestä johtamistyössä

Koulutuksen jälkeen järjestimme työpajan, joka tarjosi organisaation avainhenkilöille tilaisuuden jakaa näkemyksiä, tunnistaa uusia mahdollisuuksia ja pohtia tekoälyn roolia osana sosiaalihuollon johtamista tulevaisuudessa. Työpajassa esiteltiin tutkimuksen alustavia tuloksia sekä tarkasteltiin tekoälyn käyttömahdollisuuksia sosiaalihuollossa, erityisesti johtamisen näkökulmasta.

Työpajan osallistujien keskusteluissa tuli esille, että rutiinitehtävien keventämisen ja ajansäästön lisäksi tekoäly voi lisätä tuottavuutta myös parantamalla työn laatua. Erityisesti viestinnän tukeminen nähtiin merkittävänä hyötynä: tekoäly voi auttaa selkeyttämään tekstejä, jäsentämään asioita ja kohdentamaan viestintää tarkoituksenmukaisemmin.

Lisäksi tekoälyn koettiin tukevan asiantuntijatyötä monimutkaisten kokonaisuuksien jäsentämisessä, vaihtoehtojen tarkastelussa sekä tulevaisuuden skenaarioiden hahmottamisessa. Tämä voi tehdä työskentelystä tavoitteellisempaa ja sujuvampaa.

Mitä olemme tähän mennessä oppineet?

Vaikka hanke on vielä käynnissä, voidaan jo nyt korostaa muutamia alustavia tuloksia ja havaintoja:

- Joka kolmas (28,1 %) vastaaja oli käyttänyt tai käyttää tekoälypohjaisia ohjelmia työssään ja vain joka kymmenes (10,0 %) oli osallistunut tekoälykoulutukseen tai hankkinut muuta tukea tekoälyn käyttöön.
- Vain yksittäiset henkilöt (1,5 %) ilmoittivat käyttävänsä tekoälyä säännöllisesti (päivittäin tai useamman kerran viikossa) eri tehtävissä.
- Eniten tekoälyä käytettiin tiedonhakuun ja siinä 5,8 % (n=21) ilmoitti käyttävänsä sitä säännöllisesti eli vähintään useamman kerran viikossa.
- Sosiaalialalla kaivataan konkreettisia, päivittäiseen työhön kiinnittyviä esimerkkejä tekoälyn käyttömahdollisuuksista.
- Tekoälyyn liittyvä osaaminen ei kehity yksin, vaan yhdessä kokeillen, keskustellen ja kouluttautuen.
- Tekoälyn osalta tunnistetaan tietosuojaan ja tietoturvaan liittyvät haasteet ja kaivataan selkeitä ohjeistuksia tekoälyn käyttöön.
- Ammatillinen harkinta, etiikka, asiakkaan etu sekä työn inhimillinen luonne kuvastuvat ammattilaisten pohdintoista.

Tietosuojaan ja -turvaan sekä eettisyyteen liittyvät tulokset ovat korostuneet aikaisemmissakin tutkimuksissa [5–7]. Ehkä keskeisin havainto tähän mennessä on ollut se, että tekoälyn hyödyntäminen sosiaalihuollossa ei ole yksinkertainen joko–tai-kysymys. Kyse on pikemminkin jatkuvasta ammatillisesta arvioinnista siitä, missä tilanteissa tekoäly voi tukea asiantuntijatyötä ja missä puolestaan ihmisen osaaminen, kokemus ja aito kohtaaminen ovat korvaamattomia.

Katse eteenpäin

Tutkimushanke jatkuu uusintakyselyllä ja tekoälyn hyödyntämisen toimenpidesuosituksien laatimisella keväällä 2026. Tavoitteena ei ole tarjota valmiita vastauksia, vaan innostaa työntekijöitä kokeilemaan, oppimaan ja rakentamaan yhteistä ymmärrystä tekoälyn käyttömahdollisuuksista, jotka ovat sosiaalialalle aidosti hyödyllisiä ja kestäviä.

Keskustelu tekoälystä koskettaa jo nyt sosiaalihuollon arkea. Kehittämistyötä jatketaan muun muassa Euroopan unionin osarahoittamassa (ESR+) hankkeessa [AI TEKO! Tekoälyä sosiaalialan työpaikoille](#). Hankkeen päätavoitteena on edistää generatiivisen tekoälyn käytön hyödyntämistä sosiaalialan työpaikoilla niin, että kokonaisvaltainen työhyvinvointi ja työn tuottavuus lisääntyy henkilöstön ja johdon osaamisen sekä yhteisen toiminnan kautta.

Lähteitä

- [1] Talentia. (2024). Talentia – työolobarometri 2024. https://www.talentia.fi/wp-content/uploads/2024/03/talentia_tyoolobarometri_2024_yhteenvedo.pdf
- [2]. Valtiovarainministeriö. (2025). Ohjeistus generatiivisen tekoälyn hyödyntämisestä työn tukena ja apuvälineenä julkisessa hallinnossa. 26.2.2025. VN/6190/2025. https://valtioneuvosto.fi/documents/10623/1464506/Ohjeistus+generatiivisen+teko%C3%A4lyn+hy%C3%B6dynt%C3%A4misest%C3%A4+ty%C3%B6n+tukena+ja+apuv%C3%A4lineen%C3%A4+julkisessa+hallinnossa_saavutettava.pdf/e1f25f87-68fd-6994-f3ee-1c832988798f?t=1740975832781
- [3] Alasoini, T. (2023). Generatiivinen tekoäly ja työelämän muutos: alustavia havaintoja. Työpoliittinen aikakauskirja 4/2023. Työ- ja elinkeinoministeriö 2023. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/165319/TAK_tyopoliittinen_aikakauskirja_4_2023.pdf?sequence=1
- [4] Garkisch, M., Goldkind, L. (2025). Considering a Unified Model of Artificial Intelligence Enhanced Social Work: A Systematic Review. J. Hum. Rights Soc. Work 10, 23–42. <https://doi.org/10.1007/s41134-024-00326-y>
- [5] Nuwasiima, M., Ahonen, MP. & Kadiri, C. (2024). The Role of Artificial Intelligence (AI) and machine learning in social work practice. World Journal of Advanced Research and Reviews, 24(01), 080–097 <https://doi.org/10.30574/wjarr.2024.24.1.2998>

Työsuojelurahasto
Arbetskyddsfonden
The Finnish Work Environment Fund

[6] Seniutis, M., Gružas, V., Lileikiene, A., & Navickas, V. (2024). Conceptual framework for ethical artificial intelligence development in social services sector. Human Technology, 20(1), 6–24.

<https://doi.org/10.14254/1795-6889.2024.20-1.1>

[7] Laurén, A., Pihlajamäki, M., Pietilä, T. & Mäkiranta, T. (2026). Tekoälyä hyödyntävien palveluiden riskienhallinta sosiaali- ja terveydenhuollossa. Sote-tekoälyn kokeiluprosjektit 2025. DigiFinland, Sosiaali- ja terveysministeriö, Terveystieteiden tutkimuskeskus. [Tekoälyä-hyödyntävien-palveluiden-riskienhallinta-sosiaali-ja-terveydenhuollossa.pdf](#)

Kirjoittajat

Hakala, Paula, TtT, tutkijayliopettaja, Hämeen ammattikorkeakoulu

Rouhelo, Anne, KT, yliopettaja, Turun ammattikorkeakoulu

Uusi-Kakkuri, Piia, KTT, yliopettaja, Vaasan ammattikorkeakoulu